

12 december 2020, Arnhem

De voorgenomen kap van 800 bomen op het landgoed Klarenbeek is volledig in strijd met de Nota Bomenplan.

Aan de Gemeenteraad van Arnhem

De Wethouder Groen en Duurzaamheid heeft in een brief (opgesteld door de Stadsdeelmanager Parken en Bossen d.d. 8-12-2020) ons bericht dat zij een voorstander is om 800 bomen om te zagen op het landgoed Klarenbeek. Eindelijk staat deze gemeentelijke ingreep nu enigszins op papier.

In de raadsvergadering van februari 2020 verklaarde wethouder Bouwkamp nadrukkelijk **dat spoedig een UITVOERINGSPLAN** van de nota Bomenplan naar **de raad ter bespreking toegestuurd zal worden**. Nog steeds – tien maanden later - is echter geen uitvoeringsplan openbaar gemaakt !

Wethouder Bouwkamp meldt in haar brief dat vanwege de te verwachten klimaatverandering het verstandig zou zijn om veel gezonde beukenbomen te kappen om andere nog aanwezige boomsoorten de ruimte te geven. De aangescherpte doelstellingen van het Bomenplan op het gebied van klimaat en biodiversiteit zijn voor haar aanleiding om het landgoed een groot aantal beuken te laten kappen. Dit is een zeer summiere motivering. Zo summier, dat de wethouder niet duidelijk maakt of de kapaanpak goed afgewogen en nu noodzakelijk is. Het is verbazingwekkend dat de wethouder geen opdracht heeft gegeven een helder uitgewerkt plan te maken, **waarin de urgentie en ook de risico's van deze ingreep in het beukenbos zijn beschreven en afgewogen**.

De definitieve nota Bomenplan van maart 2020 stelt vast dat:

“Dit bomenplan is een kaderplan, een plan op hoofdlijnen”¹

*“Tal van beleidsvoornemens zullen verder **moeten worden uitgewerkt**, nadat de kaders zijn vastgesteld ” “Deze maatregelen worden opgenomen in **een Uitvoeringsprogramma** ”²*

De wethouder had dus eerst, zoals afgesproken met de Raad, een Uitvoeringsplan van de nota Bomenplan moeten maken **waarin een afweging van maatregelen voor de parken en bossen had moeten plaatsvinden m.b.t de verdroging en de te verwachten klimaatverandering**. Temeer omdat ook in andere parken en landgoederen, zoals de Gulden Bodem, de wethouder blijkbaar gekozen heeft om ook daar veel grote gezonde beuken om te zagen om ruim baan te maken voor andere soorten.

---

¹ Pagina 6 nota Bomenplan.

² Ibidem

Deze beleidsverandering had in de Raad met een onderbouwd plan besproken moeten worden. In de Nota Bomenplan zelf staat immers: “ *Grootschalige kap van gemeentelijke bomen om de biodiversiteit te bevorderen of voor de oogst van biomassa is niet aan de orde.*”³

Kortom de wethouder staat een beleidsverandering voor zonder dit voor te leggen aan de Raad. En begint vast met het omzagen van heel veel gezonde bomen in Arnhem. De betrokken bewoners van Arnhem horen sinds februari 2020 van de wethouder nagenoeg niets meer over het nieuwe bomenbeleid. Zelfs een WOB verzoek in september om informatie wordt door haar geweigerd. De gemeente had parallel aan het maken van het Uitvoeringsplan een goede analyse en afweging moeten maken voor een verbetering voor het Landgoed Klarenbeek en eventuele andere landgoederen. Is de kap van veel beukenbomen om ruimte geven aan ander soorten bomen in een beukenbos de enige “oplossing” om bos te behouden in deze tijd van te warme zomers? Er zijn ook deskundigen, die zeggen dat **men dat niet juist niet moet doen**. De Nota Bomenplan schrijft een onderbouwd uitvoeringsplan voor, **zodat men die kan communiceren** met de Raad en met de inwoners van Arnhem.

Meer CO2 reductie door het kappen van 800 bomen?

In de wethoudersbrief wordt gesteld dat de kap van 800 bomen in Klarenbeek geen vermindering van CO2 reductie zou betekenen, maar op termijn (over 30 jaar?) zelfs meer reductie. In de onderbouwing van deze stelling wordt echter geen rekening gehouden met wetenschappelijke onderzoekresultaten over de positieve CO2 reductie van volgroeide bomen en zelfs van oude bomen (zie bijlage). Tevens wordt ook geen rekening gehouden met het feit dat veel van het hout van de omgezaagde bomen door menselijke activiteiten spoedig omgezet zal worden in CO2:

- ca 50 % van de boom (de takken, de boomspits, de aanwas) wordt geshredderd of versnipperd en vervolgens met name in de biomassacentrales en biomassaketels verbrand.
- veel van de dunne boomstammen van een mindere kwaliteit zullen eveneens terecht komen in fabrieken die houtpellets maken voor de verwarming van woningen en gebouwen.
- veel timmerhout wordt gebruikt in toepassingen met een zeer beperkte levensduur en vervolgens vaak weer verbrand.

De bosbouw ideologie actualiseren!

De stadsdeelmanager Parken en Bossen vertelt ons het verhaal van de bosbouw, dat primair ontwikkeld is op de visie dat in de Nederlandse bossen hout geoogst moet worden. Deze verhalen krijgen de bewoners ook te horen bij de schouw van de parken en bossen. Wordt het niet tijd om dat verhaal van de bosbouwers eens kritisch te laten onderzoeken en te actualiseren? Voordat het tot hoeksteen van het nieuwe gemeentelijke kapbeleid wordt gemaakt? Want met de genoemde argumenten in de brief van de wethouder kan het stadhuis **in elk bos en in elk park zeer veel gezonde bomen en in elke fase van het bos laten omhakken**. Onder het vaandel van biodiversiteit en met de platitude dat jonge bomen meer CO2 zouden reduceren dan bomen ouder dan 70 jaar.⁴ Het is ook opvallend dat de grote ecologische waarde van oude bomen voor de flora en fauna op de landgoederen door de gemeente niet wordt erkend.⁵

---

³ Pagina 6 nota Bomenplan.

⁴ De stelling dat jonge bomen meer CO2 reduceren dan oude bomen is wetenschappelijk weerlegd. Zie artikel in de bijlage: **Rate of tree carbon accumulation increases continuously with tree size..**

⁵ Zie artikel: **Conserving large old trees as small natural features** van David B. Lindenmayer 2017 Elsevier.

Wordt het ook niet tijd om de **kruistocht tegen de zogeheten exoten** eens kritisch door te lichten en te actualiseren? Veel bosbouwers noemen de tamme kastanje nog steeds exotisch, omdat dat deze boom door de Romeinen is ingevoerd en omdat ze dat geleerd hebben op hun opleiding. Hebben we de Amerikaanse eik en de esdoorns niet in bepaalde mate heel hard nodig om voldoende bos te behouden in Nederland tijdens de opwarming van de aarde?

Kwalijk is dat de wethouder in de brief de nadelen en de risico's van de uitvoering van het kappen van veel bomen in de Arnhemse landgoederen zelfs niet benoemt. Wat betekent deze kap voor de bosgrond en voor de omliggende bomen die met hun wortels verbonden zijn met de gesloopte bomen? Welke verdere verzwakking treedt dan op in de bossen in deze tijd van verdroging, opwarming en teveel vervuilde stoffen in de lucht? **Waarom blijft niet veel meer gekapt hout** (goed voor mineralen, organismen, insecten!) **in het bos liggen**? Veel ondergroei wordt vernield door de aannemers. De leefwereld van egels, kleine dieren, vogels en insecten wordt aanmerkelijk verkleind en verstoord.

Waarom wordt in de gemeentelijke landgoederen geen scherper **onderscheid** gemaakt tussen het parkgedeelte (dat er blijkbaar vooral fraai moet uitzien) en de bosachtige delen van het landgoed?

Weer geen communicatie, noch naar de gemeenteraad, noch naar Arnhemse bomenbeweging!

De nota Bomenplan stelt :” *Wij willen meer bomen en we willen bomen langer behouden. Met het oog op klimaatverandering en biodiversiteit hebben wij onze ambitie vergroot. We willen meer bomen in Arnhem, meer bladmassa dus een nog groenere stad. Uitgangspunt daarbij is kwaliteit en toekomstbestendigheid: de juiste boom op de juiste plek. Dit geldt zowel voor bestaande als nieuw te planten bomen. **Het grotere belang van bomen vraagt ook om meer aandacht en transparantie in besluitvorming en communicatie.** De bovengenoemde koers heeft gevolgen voor de keuzes die we maken bij aanplant, beheer en het kappen van bomen.*”

Deze hoofddoelstelling wordt niet gerespecteerd. De wethouder Groen en Duurzaamheid heeft het nieuwe bomenbeleid zonder samenspraak met de Raad vertaald in de kap van duizenden bomen in de gemeentelijke landgoederen onder het vaandel van biodiversiteit en de CO2 reductie.

Door niet te communiceren met de Raad en met de betrokkenen in Arnhem is het mevrouw Bouwkamp weer gelukt een groot conflict te veroorzaken.

We concluderen dat de Wethouder Groen en Duurzaamheid volledig in strijd handelt met de Nota Bomenplan Arnhem, zoals aangenomen in de raadsvergadering van februari 2020.

Wij eisen van de gemeente Arnhem dat:

1. de kap van gezonde bomen in Klarenbeek en op de andere gemeentelijke landgoederen en parken definitief wordt stopgezet.
2. De kap van gezonde bomen in de groenstroken van Arnhem, zoals langs de Schelmseweg, wordt stopgezet.
3. Het ambtelijke Uitvoeringsplan van de nota Bomenplan direct openbaar worden gemaakt
4. Zo snel mogelijk wordt begonnen met natuurvolgend en ecologisch beheer van de landgoederen en bossen, zodat bomen, planten, insecten, vogels en kleine dieren meer beschermd gaan worden.⁶
5. De gemeente binnen drie maanden een plan opstelt over welke maatregelen nodig zijn om de landgoederen **te helpen de verdroging en de warme zomers te doorstaan de komende 10 jaar**. Aspecten zoals het **te lage grondwaterpeil en meer rust** (minder bosbouw) voor de bosdelen van die landgoederen moeten aan de orde komen! Tot nu toe heeft de gemeente **alleen** deskundigen ingehuurd **die voorstander zijn van houtproductie** in de landgoederen en bossen van Arnhem. Deskundigen, die een ander beheerbeleid voorstaan worden door het stadhuis al twee jaar lang geweerd. Er zal nu eindelijk ook een advies gevraagd moeten worden aan wetenschappers, die niet de houtproductie voorop stellen en die niet aan de Wageningen University verbonden zijn. **Een ruim budget voor de maatregelen** zal moeten worden vrijgemaakt. Wij weten wel een aantal projecten in de stad die minder luxueus kunnen worden uitgevoerd. Bewoners en raadsleden moeten in de gelegenheid worden gesteld dit het plan te wijzigen met voorstellen. Het plan moet in de gemeenteraad worden besloten. Er is overigens ook bijna geen onderhoudsbudget om gewone bomen in de stad te beschermen tegen de verdroging, zoals langs de Beukenlaan op de Geitenkamp.

Met vriendelijke groet en in afwachting van uw daden,

Namens **de Arnhemse Bomenbond**

Anne Ferwerda, Jeroen Huisman, Kristine Ram, Joost Blasweiler, Evelien Jansen.

De Arnhemse Bomenbond is een samenwerkingsverband van:

Bloei! In Arnhem, Actievoerders voor de bomen in Arnhem, Stichting EDSP ECO, Natuur en Milieu Schuytgraaf, Werkgroep Behoud Bomen in Arnhem, Elderveld Groen, Redactie Bomen en Bos, Werkgroep Klingelbeek, Arnhems Peil.

Bijlage: **Rate of tree carbon accumulation increases continuously with tree size**, authors: N. L. Stephenson , A. J. Das , R. Condit , S. E. Russo , P. J. Baker , N. G. Beckman, D. A. Coomes , E. R. Lines , W. K. Morris , N. Ruger, E. A´lvarez , C. Blundo, S. Bunyavejchewin, G. Chuyong, S. J. Davies, A´. Duque¹⁴, C. N. Ewango, O. Flores, J. F. Franklin, H. R. Grau, Z. Hao, M. E. Harmon, S. P. Hubbell, D. Kenfack, Y. Lin, J.-R. Makana, A. Malizia, L. R. Malizia, R. J. Pabst, N. Pongpattananurak, S.-H. Su, I-F. Sun, S. Tan, D. Thomas, P. J. van Mantgem, X. Wang, S. K. Wiser & M. A. Zavala, NATURE - VOL 507 6 MARCH 2014.

---

⁶ Op een groot deel van het Kroondomein Het Loo in Apeldoorn wordt al meer dan 35 jaar niet gedund en exoten niet verwijderd! Er zijn veel meer voorbeelden in Nederland waar natuurvolgend beheer is ingesteld.